

Sygn. akt V GC 505/12

WYROK

W I M I E N I U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

Dnia 22 maja 2013 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Tomasz Sproch
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marzenna Ornaf

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2013 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w J.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w J.

o zapłatę kwoty 8.530,83 zł

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.217,00 zł tytułem kosztów postępowania.

Sygn. akt V GC 505/12

UZASADNIENIE

Powód – (...) S.A. w J. (dalej: (...)) w pozwie z dnia 28.09.2012 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego – (...)(dalej: (...)) kwoty 8.530,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01.09.2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Z uzasadnienia pozwu wynika, że strony w dniu 03.12.2001 r. zawarły umowę o współpracy przewidującą m.in. zasady udzielania przez pozwaną spółkę poręczeń pożyczek udzielanych przez powodowa spółkę. Na podstawie tej umowy pozwany udzielił poręczenia pożyczki udzielonej przez powoda D. J. (1) na podstawie umowy z dnia 23.06.2004 r.. Poręczenie udzielone przez pozwanego zabezpieczało spłatę 70% kapitału pożyczki. Pożyczka udzielona D. J. (1) został spłacona jedynie w części. Wszczęte przeciwko niej postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne w związku z czym powód pismem z dnia 31.07.2012 r. zwrócił się do pozwanego o zapłatę kwoty 8.530,83 zł stanowiącej 70% niespłaconej wartości kapitału. Pozwany odmówił zapłaty wskazanej kwoty zarzucając, że w postępowaniu sądowym powód wytoczył powództwo tylko przeciwko pożyczkobiercy z pominięciem poręczycieli wekslowych, oraz że na dzień żądania zapłaty nie można mówić o bezskuteczności egzekucji. W uzasadnianiu pozwu powód wskazywał, że nie wytoczył powództwa przeciwko poręczycielom wekslowym bowiem zapłaciли oni dobrowolnie poręczoną kwotę (30% wartości pożyczki), na co pozwany wyraził zgodę na spotkaniu w dniu 13.07.2006 r.. Powód podnosił także, że zawarta przez strony umowa nie uzależnia powstania obowiązku wykonania poręczenia od bezskuteczności egzekucji.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że zawarta przez strony umowa przewiduje w § 30 wykorzystanie przez powoda w pierwszej kolejności innych zabezpieczeń niż poręczenie udzielone przez spółkę. W praktyce zasada ta była przestrzegana i rozumiana w ten sposób, że uprawnienie do realizacji poręczenia powstawało w chwili, gdy egzekwowanie pozostałych zabezpieczeń stawało się bezskuteczne. Pozwany wskazywał, że poręczenie będące przedmiotem sporu nie było jedynym zabezpieczeniem. Z nieznanymi przyczyni powód zaniechał wytoczenia powództwa przeciwko dwóm poręczycielom wekslowym. Bez podstaw prawnych ze szkoda dla pozwanego powód jednego z poręczycieli wekslowych zwolnił częściowo z obowiązku zapłaty, a drugiego z poręczycieli wekslowych zwolnił w całości. Zdaniem pozwanego takie postępowanie powódki stanowi naruszenie przepisów umowy o współpracy i zwalnia pozwanego z obowiązku wpłaty kwot zabezpieczonych poręczeniem. Pozwany podnosił także, że powód nie przedłożył postanowienia o umorzeniu egzekucji. Pozwany zgłosił także zarzut przedawnienia, wskazując, że jeżeli przyjmie się za trafną prezentowaną przez powódkę wykładnię umowy o współpracę, to roszczenie to roszczenie stało się wymagalne w dniu 22.08.2006 i uległo przedawnieniu z mocy przepisu art. 118 k.c..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 03 grudnia 2001 r. strony zawarły umowę o współpracy, w której uregulowały one zasady udzielania przez pozwanego poręczeń pożyczek udzielanych przez powoda. W § 27 umowy strony ustaliły, że powód może żądać od pozwanego realizacji poręczenia, w przypadku braku porozumienia co do zmiany warunków płatności pożyczki oraz niedokonania przez pożyczkobiorcę należnej płatności, po upływie 60 dni od daty jej wymagalności i po wszczęciu postępowania egzekucyjnego. W § 30 umowy strony postanowiły, że w celu odzyskania niespłaconej kwoty pożyczki powód niezwłocznie podejmie działania windykacyjne wykorzystując w pierwszej kolejności inne zabezpieczenia niż poręczenie udzielone przez pozwanego.

Dowód: umowa o współpracy k. 95 – 103.

W dniu 23.06.2004 r. powód udzielił pożyczki w kwocie 25.000 zł D. J. (1). Termin spłaty ostatniej raty pożyczki ustalono na dzień 22.06.2006 r.. Pozwany na podstawie umowy o współpracę udzielił powodowi poręczenia za zobowiązania D. J. (1) wynikające z zawartej umowy pożyczki. Poręczenie obejmuje 70% kapitału pożyczki.

Dowód: umowa pożyczki wraz z załącznikiem k. 38 – 41,

poręczenie k. 42.

Przed udzieleniem poręczenia powód wysłał do pozwanego wniosek o rejestrację poręczenia, wskazując nim jako pozostałe zabezpieczenie, inne niż poręczenie udzielone przez pozwanego, weksel poręczony przez dwóch poręczycieli wekslowych. Wartość tego zabezpieczenia została określona na kwotę 7.500,00 zł. Wartość poręczenia pozwanego została określona we wniosku na kwotę 17.500,00 zł

Dowód: wniosek o rejestrację poręczenia.

Jeden z poręczycieli wekslowych w dniu 17.07.2006 r. zapłacił powodowi kwotę 6.890,50 zł. Pismami z dnia 18.07.2006 r. powód powiadomił tego poręczyciela oraz drugiego z poręczycieli wekslowych o wygaśnięciu poręczeń wekslowych.

Dowód: pisma powoda z dnia 18.07.2006 r. k. 69, 70.

W dniu 04.03.2008 r. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wydał przeciwko D. J. (2) nakaz zapłaty, w którym zobowiązał ją do zapłaty na rzecz (...) m.in. kwoty 15.138,50 zł tytułem należności głównej.

Dowód: odpis nakazu zapłaty k. 33.

Na podstawie wskazanego nakazu zapłaty powód wszczął w 2008 r. egzekucję przeciwko D. J. (1). Egzekucja jest w toku.

Dowód: pismo komornika z dnia 11.10.2011 r. k. 34.

Pismem z dnia 31.07.2012 r. powód wystąpił do pozwanego z żądaniem zapłaty kwoty 8.530,83 zł na pokrycie części niezaspokojonych zobowiązań D. J. (1).

Dowód: żądanie zapłaty z linie polecenia zapłaty k. 45.

Bezsporne było, że pozwany odmówił zapłaty wskazanej kwoty.

W czasie obowiązywania umowy o współpracy powód w trzech przypadkach spłacił zobowiązania pożyczkobiorców, za które udzielił poręczenia, pomimo tego, że powód nie dysponował postanowieniem o bezskuteczności egzekucji przeciwko pożyczkobiorcom.

Dowód: poręczenie z dnia 30.12.2005 r. k. 53,

wyciąg z rachunku bankowego k. 54,

żądanie zapłaty z linii polecenia zapłaty k. 55,

żądanie zapłaty z linii polecenia zapłaty k. 58,

odpis nakazu zapłaty z dnia 13.01.2005 r. k. 59,

porozumienie z dnia 17.05.2012 r. k. 66,

zeznania świadka A. K. k. 107, 108,

przesłuchanie stron k. 111, 112.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód roszczenie swoje wywodził z umowy o współpracy z dnia 03.12.2001 r. oraz poręczenia udzielonego przez pozwanego w dniu 25.06.2004 r.. Umowa poręczenia zdefiniowana jest w art. 876 § 1 k.c.. W myśl wskazanego przepisu poręczyciel zobowiązany jest do wykonania zobowiązania na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał. Warunki udzielonego przez pozwanego poręczenia wynikają z dokumentu – poręczenia z dnia 25.06.2004 r.. W dokumencie tym stanowiącym świadczenie poręczyciela wskazano, że zobowiązanie wynikające z poręczenia będzie wykonane zgodnie z postanowieniami umowy o współpracę. Znaczenie zapisów tej umowy było zasadniczym przedmiotem sporu w niniejszej sprawie. W istocie bezsporne były takie okoliczności, jak brak spłaty pożyczki udzielonej D. J. (1), prowadzenie przeciwko niej egzekucji oraz zabezpieczenie spłaty przedmiotowej pożyczki również poprzez wystawienie przez D. J. (1) weksla poręczonego dodatkowo przez dwóch poręczycieli wekslowych. Brak spłaty pożyczki oraz prowadzenie egzekucji przeciwko D. J. (1) wynika dodatkowo z dowodów w postaci nakazu zapłaty (k. 33) oraz pisma komornika z dnia 11.10.2011 r. (k. 34).

W świetle przepisu art. 64 § 2 k.c. przy wykładni umowy pierwszeństwo należy dać zgodnemu zamiarowi oraz celowi umowy. Na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów nie sposób ustalić, aby strony przy zawieraniu umowy zgodnie rozumiały sporne aktualnie zapisy umowy. W sprawie strony nie zostały przeprowadzone dowody z zeznań T. K. oraz A. S., którzy podpisali umowę w imieniu powoda (takie dowody nie zostały zgłoszone), a T. B. w trakcie przesłuchania przyznał, że przy zawieraniu umowy posiłkowano się umowami zawieranymi przez inne podmioty działające w kraju, a przy jej podpisywaniu nie zastanawiano się jak rozumieć zapis dotyczący wykorzystania w

pierwszej kolejności zabezpieczeń posiadanych przez (...). W ocenie Sądu zgodnej woli stron umowy, w chwili jej zawierania nie można ustalić także na podstawie późniejszych działań związanych z jej wykonaniem. Pozwany w okresie ponad 11 lat obowiązywania umowy jedynie w trzech wypadkach spłacił zobowiązanie za dłużników. Sama liczba tych przypadków stoi na przeszkodzie w ustaleniu na ich podstawie jaka była zgodna wola stron umowy w dacie jej zawierania. Przeprowadzając wykładanie zawartej przez strony umowy oprócz należy się więc przede wszystkim na jej wykładni językowej, uwzględniając cel umowy.

Niewątpliwie powód dla skutecznego domagania się wykonania przez pozwanego umowy poręczenia nie musi wcześniej oczekiwać na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji przeciwko dłużnikowi. Umowa w § 27 jednoznacznie wskazuje, że powód może domagać się realizacji poręczenia po upływie 60 dni od daty wymagalności pożyczki i po wszczęciu postępowania. Koniecznymi, oczywistymi warunkami są także brak porozumienia pomiędzy powodem, a pożyczkobiorcą co do warunków płatności pożyczki oraz niedokonanie przez pożyczkobiorcę należnej płatności. O tym, że strony w umowie przewidziały wykonanie poręczenia przez pozwanego w toku windykacji należności powoda świadczy dodatkowo zapis § 32 ust. 2 umowy mówiący o proporcjonalnym „dzieleniu” kwot odzyskanych w wyniku windykacji. Takie „dzielenie” byłoby niczym nieuzasadnione w przypadku braku wykonania poręczenia.

W § 30 umowy strony ustaliły, iż w celu odzyskania niespłaconej pożyczki (...) niezwłocznie podejmie działania windykacyjne wykorzystując w pierwszej kolejności swoje zabezpieczenia – inne niż poręczenie udzielone przez pozwaną spółkę. Strony w umowie nie przewidziały w którym momencie możliwe jest uznanie, że powód wykorzystał w pierwszej kolejności inne zabezpieczenia oraz jakie są skutki ewentualnej rezygnacji z takiego zabezpieczenia. Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie ma to jednak znaczenia z uwagi na podniesione przez pozwanego zarzuty, w tym zarzut przedawnienia.

Jeżeli uznaloby się, że konieczne jest wszczęcie przez powoda egzekucji w celu realizacji innego zabezpieczenia pożyczki, to wobec tego, że w przypadku pożyczki udzielonej D. J. (1) powód nie prowadził egzekucji przeciwko poręczycielom wekslowym, to uznać należałoby, że powództwo jest przedwczesne i jako takie podlega oddaleniu.

Jeżeli natomiast uznaloby się, że wszczęcie egzekucji przeciwko poręczycielom wekslowym nie było konieczne gdyż:

- a) nie przewiduje tego umowa,
- b) ich zobowiązanie wygasło (na skutek dokonanej przez jednego z poręczycieli spłaty zobowiązania w części uzgodnionej przez powoda, pozwanego i poręczycieli wekslowych)

to roszczenie powoda uznać należy za przedawnione. Skoro powód w 2006 r. poinformował poręczycieli wekslowych o wygaśnięciu ich zobowiązań to skuteczne domaganie się realizacji przez niego poręczenia udzielonego przez pozwanego uzależnione było tylko od spełnienia warunków wskazanych w § 27 umowy. Konieczne było więc, aby upłynęło 60 dni od daty wymagalności zwrotu pożyczki oraz wszczęcie egzekucji przeciwko pożyczkobiorcy. Skoro nakaz zapłaty przeciwko D. J. (1) wydany został w 2008 r. i w tym samym roku został wszczęta przeciwko niej egzekucja, co wynika z numeru sygnatury akt sprawy komorniczej (KM 755/08) to już najpóźniej w dniu 01.01.2009 r. zaczął biec termin przedawnienia roszczenia powoda. Zgodnie z art. 118 k.c. wynosi on trzy lata. Pozew wniesiony w dniu 28.09.2012 r. obejmuje więc roszczenia już przedawnione. Uwzględniając treść art. 120 § 1 zd. 2 k.c. stwierdzić należy, że w rzeczywistości termin zaczął biec jeszcze wcześniej, tj. od momentu gdy spełnione zostały łącznie następujące przesłanki: możliwość skutecznego dochodzenia roszczenia przeciwko pożyczkobiorcy oraz możliwość podjęcia próby zaspokojenia się w pierwszej kolejności z innych zabezpieczeń niż poręczenie udzielone przez pozwanego. Powód jest bowiem podmiotem uprawnionym do wytoczenia powództwa przeciwko pożyczkobiorcy w celu uzyskania tytułu wykonawczego i wszczęcia egzekucji na jego podstawie. To również powód podejmuje czynności mające na celu zaspokojenie się z innych zabezpieczeń niż poręczenie udzielone przez pozwanego. Powód musi liczyć się z rozpoczęciem biegu przedawnienia roszczenia wobec pozwanego, jeżeli pomimo upływu terminy spłaty pożyczki nie występuje przeciwko niemu z powództwem, po uzyskaniu tytułu wykonawczego nie zgłasza wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz nie podejmuje prób wykorzystania innych sposobów zabezpieczenia udzielonej pożyczki. Zwłoka powoda w podejmowaniu czynności od których zależy wymagalność roszczenia wobec pozwanego

jako poręczyciela nie ma wpływu na bieg terminu przedawnienia. Odnieść należy to także do ewentualnych wezwań do wykonania umowy poręczenia.

Mając na uwadze powyższe powództwo należało oddalić.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. kosztami postępowania obciążono powoda zasądając od niego kwotę 1.217 zł (1.200,00 zł – wynagrodzenie pełnomocnika, 17 zł opłata skarbową za przedłożenie pełnomocnictwa).